

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ
2.1 Sursa proiectului de act normativ: Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege. În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 se prevăd și se autorizează, pentru anul bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar. 2.2 Descrierea situației actuale Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie. Măsurile constau în acordarea de către stat de indemnizații, măsuri pentru susținerea ocupării forței de muncă, pensii, ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară. Cadrul legal și instituțional existent Propunerile care au stat la baza construcției bugetare pe anul 2026 au în vedere prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii 2025-2029, încadrarea cheltuielilor bugetare în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară a Guvernului pentru perioada 2026-2028, precum și prevederile legislației din domeniul asigurărilor sociale, respectiv: - Legea nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată, cu modificările și completările ulterioare; - Legea nr.200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările și completările ulterioare; Grupurile-țintă afectate sau care beneficiază direct sau indirect în urma implementării proiectului de act normativ

Beneficiarii direcți ai implementării proiectului de act normativ sunt pensionarii sistemului public de pensii, persoanele aflate în incapacitate temporară de muncă din cauza accidentelor de muncă sau bolilor profesionale, șomerii, salariații angajatorilor aflați în stare de insolvență care beneficiază de plăți din Fondul de garantare a creanțelor salariale, Casa Națională de Pensii Publice și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă precum și instituțiile subordonate acestora care vor dispune de fonduri pentru asigurarea desfășurării activității în bune condiții.

Principalele elemente care stau la baza elaborării bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2026 sunt:

- valoarea punctului de referință de 81 de lei
- creșterea câștigului salarial mediu brut în anul 2026 la 9.192 lei, față de 8.709 lei estimat pentru anul 2025 și 8.061 lei realizat în anul 2024;
- scaderea numărului de șomeri înregistrați, astfel preconizându-se pentru finele anului 2026 un număr de 265 mii persoane, față de 266 mii persoane la finele anului 2025;
- menținerea ratei șomajului înregistrat până la finele anului 2026 la același nivel ca la finele anului 2025, respectiv la 3,4%;

Problemele la rezolvarea cărora va contribui proiectul de act normativ

Prin legea bugetară pe anul 2026 se asigură, în principal:

- fondurile necesare achitării drepturilor de pensie, a ajutoarelor sociale pentru persoanele care au suferit accidente de muncă și boli profesionale și tratamentul balnear pentru pensionarii și asigurații sistemului public de pensii, desfășurării în bune condiții a activității Casei Naționale de Pensii Publice și a caselor județene de pensii;
- fondurile necesare pentru plata ajutoarelor de șomaj și a măsurilor active de sprijin al persoanelor fără loc de muncă, plata creanțelor salariale în cazul angajatorilor aflați în stare de insolvență, desfășurarea în bune condiții a activității Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă precum și a instituțiilor subordonate.

2.3 Schimbări preconizate:

Scopul și obiectivele proiectului de act normativ:

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 se propune, pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru sistemul public de pensii, sistemul asigurărilor pentru șomaj, sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

- câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- quantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;
- coeficientul aplicat asupra sumelor plătite din bugetul asigurărilor sociale de stat și respectiv din bugetul asigurărilor pentru șomaj în funcție de care se stabilesc cheltuielile pentru transmiterea și plata drepturilor de asigurări sociale la domiciliul beneficiarilor;
- tariful pentru transmiterea taloanelor de plată la domiciliul beneficiarilor în situația în

care aceștia optează pentru plata drepturilor de asigurări sociale în cont curent sau în cont de card;

- cota contribuției pentru persoanele care se asigură facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj.

Totodată prin proiectul de act normativ sunt cuprinse dispoziții referitoare la proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, respectiv:

- se autorizează ordonatorul principal de credite să introducă, în anexele la bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj și în bugetele instituțiilor finanțate parțial din bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz, proiecte noi cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare;
- sunt stabilite reglementări specifice pentru asigurarea fondurilor necesare la titlul 56 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare”, pentru finanțarea proiectelor cu încadrarea în nivelul total al cheltuielilor aprobate prin bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz;
- reglementarea modalității de asigurare a sumelor necesare pentru implementarea corespunzătoare a finanțării reformelor și/sau investițiilor/proiectelor aferente fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență.
- sunt stabilite reglementări specifice pentru efectuarea virărilor de credite de angajament și credite bugetare neutilizate între titlurile de cheltuieli: „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare” aferente proiectelor din cadrul perioadei de programare a Uniunii Europene 2021-2027, și „Proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR”.
- reglementarea posibilității ca virările de credite de angajament și credite bugetare între programe, să poată fi efectuate prin derogare de la prevederile alin.(9) și (10) ale art.47 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, cu încadrarea în prevederile bugetare aprobate, și să poată fi modificate corespunzător costurile asociate măsurilor respectiv indicatorii din anexele la bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz.

2.4 Alte informații

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii privind finanțele publice nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, pe baza:

- prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2026, precum și pentru următorii 3 ani;
- strategiei fiscal-bugetare;
- politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Monitorizarea implementării proiectului de act normativ se va face în conformitate cu Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic
3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ
3.2 Impactul social Prin aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ se asigură fondurile necesare pentru plata drepturilor de asigurări sociale.
3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului
3.4 Impactul macroeconomic. 3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor macroeconomici 3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri.
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător.
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile
3.9 Alte informații
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri 1. Bugetul asigurărilor sociale de stat : Venituri: Pentru anul 2026, din totalul veniturilor bugetare estimate la 159.129.501 mii lei, 80% urmează să se încaseze din contribuții de asigurări, 19,7% din subvenții de la bugetul de stat și 0,3% din venituri nefiscale și sume primite de la Uniunea Europeană. În anul 2026 subvenția de la bugetul de stat pentru echilibrare este de 31.419.238 mii lei. Din totalul veniturilor bugetare, 158.743.031 mii lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,8%) și 386.470 mii lei aferente sistemului asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,2%). Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026, sunt diminuate cu suma de 23.799.529 mii lei aferentă Pilonului II de pensii. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 au fost stabilite avându-se în

vedere, următoarele:

- cotele de contribuții sociale, reglementate de Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:
 - 25% cota de contribuții de asigurări sociale datorată de persoanele fizice care au calitatea de angajați;
 - cotele de contribuție de asigurări sociale datorate de angajatori de 4% pentru condițiile deosebite de muncă și 8% pentru condiții speciale de muncă;
 - cota de 2% din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, distribuită pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale stabilită conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente și venituri din drepturi de proprietate intelectuală o reprezintă venitul ales, care nu poate fi mai mic decât nivelul a 12, respectiv 24 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației;
- stabilirea bazei de calcul lunar al contribuției de asigurări sociale la salariul minim brut pe țară garantat în plată, pentru veniturile realizate în baza contractelor individuale de muncă cu timp parțial al căror nivel este sub nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată;
- cota de 4,75% a contribuției la fondul de pensii administrat privat (Pilonul II), în conformitate cu prevederile art.43 alin. (4) din Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat;
- menținerea scutirii obligațiilor de plată pentru anumite categorii de salariați pentru suma de 300 de lei/lună până la data de 30 iunie 2026, respectiv 200 lei în perioada 1 iulie-31decembrie 2026 în conformitate cu prevederile OUG nr. 89/2025;
- majorarea prognozată a câștigului salarial mediu brut (+5,5%).

Cheltuieli:

În anul 2026, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost estimate la 158.908.897 mii lei, din care 158.743.031 mii lei pentru sistemul public de pensii (99,9%) și 165.866 mii lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,1%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,9% vor fi alocate pentru asistență socială și 1,1% pentru administrarea sistemului public de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului, alte transferuri, proiecte cu finanțare din sumele reprezentând asistența financiară nerambursabilă aferentă PNRR, alte cheltuieli și active nefinanciare).

Fondurile destinate plății pensiilor din sistemul public de pensii pentru anul 2026 sunt în sumă de 154.755.000 mii lei, respectiv 7,6% din PIB.

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 90,4% vor fi alocate pentru asistență socială (pensii de invaliditate din cauză de accidente de muncă sau boli profesionale, ajutoare sociale în caz de invaliditate), și 9,6% pentru funcționarea sistemului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi, alte cheltuieli și active nefinanciare).

Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2026 cu un excedent în sumă de 220.604 mii lei aferent sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

2. Bugetul asigurărilor pentru șomaj:

Venituri:

Pentru anul 2026 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 4.029.919 mii lei, din care 60,4% vor proveni din cota parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării sistemului de asigurări pentru șomaj, 14,7% din cotă parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 0,6% din venituri nefiscale și 24,3% din sume primite de la Uniunea Europeană inclusiv sume rambursate din PNRR.

Din totalul veniturilor bugetare, 3.412.834 mii lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (84,7%) și 617.085 mii lei aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (15,3%).

Veniturile pe anul 2026 sunt stabilite avându-se în vedere cotele distribuite din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, astfel:

- pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2026 și până la data intrării în vigoare a Legii bugetului de stat pe anul 2026, cotele sunt stabilite conform alin.(4) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:
 - 15% fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale;
 - 20% bugetului asigurărilor pentru șomaj.
- pentru perioada următoare, cotele sunt stabilite conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:
 - 1% fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale;
 - 17% bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Cheltuieli:

Pentru anul 2026, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 3.425.720 mii lei, din care 3.038.413 mii lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (88,7%) și 387.307 mii lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (11,3%).

Sumele reprezentând cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au următoarele destinații:

- asistența socială (indemnizații de șomaj; indemnizații de șomaj pentru absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate; stimularea mobilității forței de muncă, etc.), 42,8% din total;
- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, 5,5% din total;
- cheltuieli pentru administrare (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare) precum și alte cheltuieli, 9,2% din total;

▪ proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, inclusiv PNRR 41,7% din total; ▪ acordarea de subvenții necesare funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, 0,8% din total. Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 99,5% reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale și 0,5% reprezintă cheltuieli de administrare a acestui Fond. Bugetul asigurărilor pentru șomaj este programat cu un excedent de 604.199 mii lei din care: - Sistemul asigurărilor pentru șomaj este programat cu un excedent în sumă de 374.421 mii lei; - Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este programat cu un excedent de 229.778 mii lei. Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2026 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere în principal următoarele categorii de beneficiari (medie lunară): ▪ 55 mii beneficiari de indemnizație de șomaj; ▪ 5 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
5.6. Alte informații
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.4. Informații privind punctele de vedere / opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6.6. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, prin publicarea proiectului de act normativ pe site-ul oficial al Ministerului Finanțelor.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ. Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026 va fi implementat de către Ministerul Finanțelor împreună cu Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.
8.2. Alte informații

Față de cele prezentate mai sus, s-a elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2026, pe care îl supunem spre aprobare Guvernului.

Ministrul Finanțelor

Alexandru NAZARE

Ministrul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

Petre-Florin MANOLE

AVIZAT:

Viceprim-Ministru,

Marian NEACȘU

Ministrul Justiției,

Radu MARINESCU